

Посібник для практичної роботи старшого офіцера батареї артилерії

Артилерія — рід сухопутних військ, організаційно зведений в підрозділи, частини і з'єднання, озброєні артилерійськими гарматами, реактивними, ракетними і самохідними протитанковими установками, різними засобами розвідки й зв'язку, а також приладами спостереження і керування вогнем. Призначено для підготовки і проведення занять із підготовки артилерійських підрозділів ланки взвод — батарея. Може використовуватися як викладачами кафедр військової підготовки і студентами ВНЗ, які навчаються за програмою підготовки офіцерів запасу, так і викладачами і курсантами ВВНЗ, що здійснюють підготовку офіцерів артилерійського профілю. Крім того, може бути корисним для офіцерів артилеристів у військах у ході бойової підготовки артилерійських підрозділів

ПОСІБНИК ДЛЯ ПРАКТИЧНОЇ РОБОТИ СТАРШОГО ОФІЦЕРА БАТАРЕЇ АРТИЛЕРІЇ

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК

Видавництво
«ЛІТЕРА»
Київ – 2023

П 61 Посібник для практичної роботи старшого офіцера батареї артилерії:
навчально-методичний посібник. — Київ: «Літера», 2023. — 70 с.

ISBN 978-966-370-773-0

Артилерія — рід сухопутних військ, організаційно зведений в підрозділи, частини і з'єднання, озброєні артилерійськими гарматами, реактивними, ракетними і самохідними протитанковими установками, різними засобами розвідки й зв'язку, а також приладами спостереження і керування вогнем.

Призначено для підготовки і проведення занять із підготовки артилерійських підрозділів ланки взвод — батарея. Може використовуватися як викладачами кафедр військової підготовки і студентами ВНЗ, які навчаються за програмою підготовки офіцерів запасу, так і викладачами і курсантами ВВНЗ, що здійснюють підготовку офіцерів артилерійського профілю. Крім того, може бути корисним для офіцерів-артилеристів у військах у ході бойової підготовки артилерійських підрозділів.

ISBN 978-966-370-773-0

КООРДИНАТИ КОНТУРНИХ ТОЧОК ТА ОРІЄНТИРНІ НАПРЯМКИ

А. КОНТУРНІ ТОЧКИ

ВИСОТА (номер) точки	КООРДИНАТИ		ВИСОТА (номер) точки	КООРДИНАТИ	
	X	Y		X	Y

Б. ОРІЄНТИРНІ НАПРЯМКИ

З ЯКОЇ І НА ЯКУ	α	Д	З ЯКОЇ І НА ЯКУ	α	Д

ВІДОМОСТІ ПРО БОЙОВИЙ ПОРЯДОК

Елемент бойового порядку		Координати		
		X	Y	h
КСП	БрАГ			
	Адн			
	Батр			
ВП	_____ батр			
	_____ батр			
	_____ батр			

ВІДОМОСТІ ПРО ГАРМАТИ

№ з/п	Номер гармати	Втрага початкової швидкості	Номер панорами	Номер оптичного прицілу
1				
2				
3				
4				
5				
6				

ВІДОМОСТІ ПРО БУСОЛІ

НОМЕР БУСОЛІ	ДАТА ВИВІРКИ	РАЙОН ВИВІРКИ	ПОПРАВКА

ПОЗИВНІ ВУЗЛІВ ЗВ'ЯЗКУ, СТАНЦІЙ ПОСАДОВИХ ОСІБ

Назва станції	Позивні	Частоти		Посадові особи	Позивні	Частоти	
		Осн.	Зап.			Осн.	Зап.

СИГНАЛИ

УПРАВЛІННЯ		СПОВІЩЕННЯ	

НЕБЕЗПЕЧНО

$D_{\max} =$ _____

$PR_{\max} =$ _____

ВЛІВО

ОН _____

Снаряд

Заряд

ВПРАВО

ОН _____

α _____

$D_{\min} =$ _____

$PR_{\min} =$ _____

ОТРИМАННЯ ЗАВДАННЯ НА ВИХІД АРГ

1. Відомості про противника _____

2. Положення і завдання своїх загальновійськових підрозділів _____

3. Склад АРГ, сили і засоби _____

4. Обсяг і зміст роботи АРГ

	ОН стрільби	Кількість ВП	Д _{мін}
- Основний			
- Запасний			
- Тимчасовий			

5. Маршрут руху, райони ВП (рубежі розгортання) _____

6. Порядок ведення РХБ розвідки _____

7. Способи і порядок підтримання зв'язку з командиром (штабом) дивізіону

8. Час початку і закінчення робіт і доповіді про їх результати

9. Час і місце збору групи

10. Порядок дії групи по закінченню робіт _____

11. Завдання і обсяг інженерного обладнання ВП (рубежів розгортання)

12. Вид ТГП і час її виконання _____

РОЗПОРЯДЖЕННЯ НАЧАЛЬНИКА АРГ НА ВИБІР ТА ПІДГОТОВКУ ВП

1. Противник підрозділами _____

2. Загальновійськові підрозділи _____

3. Для розвідки маршрутів і вибору ВП висилається АРГ у складі _____

4. Порядок і строки виконання робіт:
розвідати стан і проходимость маршруту _____
вибрати та підготувати ВП у районах _____

5. Вибрати і підготувати район ВП

	ОН стрільби	Кількість ВП	Д _{мін}
- основний			
- запасний			
- тимчасовий			

6. Маршрут і швидкість руху _____

7. Порядок підтримання зв'язку _____

8. Сигнали управління _____

9. Обсяг і терміни інженерного обладнання ВП (рубежів розгортання)

10. Порядок ведення РХБ розвідки і перевірка місцевості на наявність
мінно-вибухових предметів _____

11. Вид і порядок проведення ТПП ВП _____

12. Час і місце доповіді про результати розвідки _____

13. Місце зустрічі вогневих взводів _____

14. Час виходу _____

РОЗПОРЯДЖЕННЯ СОБ НА ВИСУВАННЯ У РАЙОН ВОГНЕВОЇ ПОЗИЦІЇ

1. Противник підрозділами _____

2. Загальновійськові підрозділи _____

3. Вогневим взводам здійснити марш у район ВП у складі дивізіону.
Маршрут руху _____

Протяжність маршруту _____ км
Швидкість руху _____ км /год
Дистанція між машинами _____ м
Побудова колони _____
Навігаційну апаратуру КМ _____

4. Дії по сигналах:
“Радіаційна небезпека” _____
“Хімічна тривога” _____
“Повітря” _____
“Танки” _____
1-й взвод розгортається _____
2-й взвод _____

Я слідую _____

Мій заступник – командир 2-го вогневого взводу
Готовність до руху о _____

РОБОТА НАЧАЛЬНИКА АРГ ПО ВИБОРУ ВП ТА ПІДГОТОВЦІ ЇЇ ДО ЗАНЯТТЯ ВОГНЕВИМИ ВЗВОДАМИ

Після прибуття у район ВП : _____

ВП батареї по переду _____ м. Межі ВП : права _____

Ліва _____, дальня _____, ближня _____

Маршрут заїзду _____

Рядовому _____ з міношукачем.

Рядовому _____ з ВПХР і ДП – 5А провести: перевірку місцевості на наявність мінно-вибухових пристроїв, радіаційну і хімічну розвідку, в першу чергу на маршруті заїзду і на місці стояння основної гармати і КМ.

Про результати перевірки доповісти визначеним сигналом. Потім перевірити місця решти гармат, район для машин підвозу боєприпасів і підступи до ВП.

Порядок руху: рядовий _____, за ним на віддаленні 15 – 20 м рядовий _____.

Час на перевірку: ВП _____ хв, району для машин підвозу боєприпасів _____ хв, підступів до ВП _____ хв. Виконуйте.

Рядовому _____ з метою недопущення раптового нападу противника зайняти спостережний пост у районі _____

На місці основної гармати :

1. Визначає, де на місцевості проходить ОН стрільби
2. Визначає можливість розташування усіх гармат батареї на встановлених інтервалах та уступах на даній ВП;
3. Визначає глибину укриття:

$$h_{вп} \quad h_{сп} \quad h_{гр} \quad d_{гр} \quad D$$

$$\Gamma_{укр} = \Delta h_{гр} - (\Delta h_{сп} - \Delta h_{гр}) d_{гр} / D$$

$$\Gamma_{укр} = \quad - (\quad - \quad) \quad = \quad$$

4. Визначає можливість ведення вогню на мінімальну дальність з урахуванням найменших прицілів

Визначає кути схову і дальності

	Вліво	Прямо	Вправо
Кут схову			
Дальність			

Визначає найменші приціли

заряди	Вліво	Прямо	Вправо
ПОВНИЙ			

5. Робить висновки про придатність вогневої позиції

Підготовка вогневої позиції *

1. Подає команду оператору - топогеодезисту:

доповісти $\alpha_{\text{вісі}}$ _____ та координати ВП

X= _____ Y= _____ h= _____

	$\alpha_{\text{он}}$		Червоні шкали	Точки наведення	
=	$\alpha_{\text{вісі}}$	30-00		Основна _____	Кут _____
	$\beta_{\text{віз.он}}$			Запасна _____	Кут _____

2. Рядовому _____ провісити ОН стрільби двома віхами (40-80м.)

3. Рядовому _____ інтервали між гарматами _____ м, уступи _____ м, вибрати місця для гармат і позначити їх кілочками

4. Командиру відділення – ст. обчислювачу, вибрати місце для КМ в районі _____ та для бусолі в районі _____

і позначити їх кілками. Визначити 1-2 орієнтирні напрямки

з місця стояння КМ α_1 _____ α_2 _____

з місця стояння ПАБ α_1 _____ α_2 _____

5. Визначає інтервали і уступи гармат відносно основної гармати і фронт батареї

	6	5	4	3	2	1
Кут на основну						
β_0 (Д ₀)						
$\Delta d_{\text{вст}}$						
$\Delta z_{\text{інт}}$						

6. Визначає координати вогневої позиції і складає картку топогеодезичної прив'язки вогневої позиції

* У тому випадку коли КМ відсутня, начальник АРГ розтравляє бусоль на місці стояння основної гармати, орієнтує її по дирекційному куту. Встановлює на бусольному кільці та барабані значення $\alpha_{\text{он}}$. Після цього встановлює кутомірне кільце і барабан на позначку 30-00.

РОБОТА СОБ ПРИ ЗАЙНЯТТІ ПІДГОТОВЛЕНОЇ ЗАКРИТОЇ ВОГНЕВОЇ ПОЗИЦІЇ

Старший офіцер батареї зупиняє колону вогневих взводів поблизу ВП по можливості в укритому місці. Подає сигнал прапорцями : “Збір командирів”.

Висувається з ними на вогневу позицію і вказує:

Основний напрямок стрільби _____ проходить в напрямку _____

Місце основної гармати тут. Місця інших гармат відмічені кілочками.

Точки наведення: основна _____
запасна _____

Основні кутотіри для основної гармати : по основній _____
по запасній _____

Місце машини СОБ _____

Місце бусолі _____

Орієнтирні напрямки : α_1 _____ α_2 _____

Біля гармат викласти по _____

Машини з боеприпасами розмістити _____

Виїзд на вогневу позицію з _____

“Приготуватися до зайняття вогневої позиції.” „Заводь.” „Рух.” “Зайняти вогневу позицію.” “До бою.”

Механіку-водію : “Вперед” і веде машину на своє місце

Оператору – топогеодезисту : доповісти $\alpha_{осі}$ _____

та координати ВП X = _____

Y = _____

h = _____

$\alpha_{он}$	
$\alpha_{вісі}$	
$\beta_{віз он}$	

Червоні
шкали
00-00

Точки наведення	
Основна _____	Кут _____
Запасна _____	Кут _____

Відмітки з візюру (бусолі) на панорами гармат:

	6	5	4	3	2	1
Навести у візир						
Навести у візир						
Кутотіри гармат:						
По ОТН						
По ЗТН						

Командирам гармат підготувати боеприпаси до стрільби та розсортувати їх.

“_____” до ведення вогню готова X= _____ Y= _____ h= _____

Найменші приціли , заряди _____ вправо _____
прямо _____ , вліво _____

(кількість боеприпасів по видах і партіях)

Температура зарядів : на ґрунті _____ , в босукладці _____ Я “_____”

П О Р Я Д О К роботи СОБ та дії обслуги при підготовці вогневих взводів до ведення вогню

СОБ подає команду: „Зайняти вогневу позицію. До бою”.

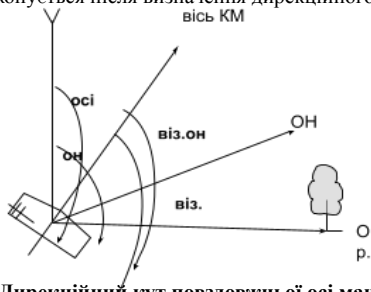
Після зайняття гарматами вогневої позиції та приведення їх у бойове положення вогневі взводи готуються до ведення вогню, для чого СОБ:

1. Готує до роботи машину старшого офіцера батареї (ст. 76.)

Для підготовки до роботи машини старшого офіцера батареї необхідно:

- зорієнтувати візир в основному напрямку :

орієнтування візир машини старшого офіцера батареї в основному напрямку виконується після визначення дирекційного кута повздовжньої осі машини

Дирекційний кут повздовжньої осі машини визначається:

а) за шкалою "КУРС" навігаційної апаратури;

Для орієнтування візир машини старшого офіцера батареї по шкалі "КУРС" необхідно:

- зняти зі шкали "КУРС" значення дирекційного кута осі машини α_{oci} ;

$$\alpha_{oci} = \underline{\hspace{2cm}} \quad \alpha_{он} = \underline{\hspace{2cm}}$$

- визначити кут $\beta_{віз.он}$ між віссю машини і основним напрямком за формулою:

$$\beta_{віз.он} = \alpha_{он} - \alpha_{oci};$$

$$\beta_{віз.он} = \underline{\hspace{2cm}} - \underline{\hspace{2cm}} = \underline{\hspace{2cm}}$$

- установити значення $\beta_{віз.он}$ на візирному (чорному) кільці і барабані;

- установити на кутомірному (червоному) кільці і барабані 00-00;

При роботі на точці стояння гармати, а також при побудові паралельного віяла наведенням по небесному світлу установлюють відлік 30-00.

Візир до роботи готовий.

б) за допомогою гірокомпасу:

визначаємо α_{oci} машини за формулою:

$$\alpha_{oci} = A_{ict} - (\pm \gamma)$$

$$\alpha_{oci} = \underline{\hspace{2cm}} - \underline{\hspace{2cm}} = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$\alpha_{он} = \underline{\hspace{2cm}}$$

- обчислити кут між віссю машини та основним напрямком стрільби за формулою:

$$\beta_{віз.он} = \alpha_{он} - \alpha_{oci};$$

$$\beta_{віз.он} = \underline{\hspace{2cm}} - \underline{\hspace{2cm}} = \underline{\hspace{2cm}}$$

- встановити значення $\beta_{віз.он}$ на візирному (чорному) кільці і барабані;

- встановити на кутомірному (червоному) кільці і барабані 00-00;

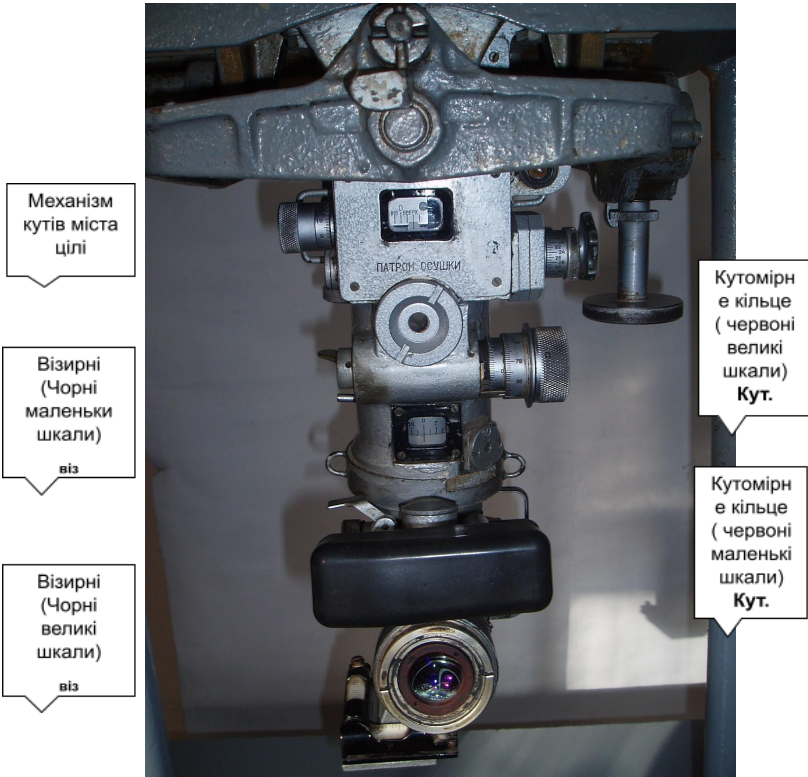
При роботі на точці стояння гармати, а також при побудові паралельного віяла наведенням по небесному світлу установлюють відлік 30-00.

Візир до роботи готовий.

Перископічний візор СОБ (ПВ-1)

Перед початком роботи **необхідно**:

- відкрити захисний ковпак
- разстопорити та відгоризунтувати візор

в) за допомогою бусолі:

Для визначення $\alpha_{\text{осі}}$ за допомогою бусолі необхідно:

- встановити бусоль у **30-40 м** від машини;
- визначити дирекційний кут з бусолі на візор машини і змінити його на 30-00

($\alpha_{\text{віз-бус}}$);

$$\alpha_{\text{бус-віз}} = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$\alpha_{\text{віз-бус}} = \alpha_{\text{бус-віз}} \pm 30-00 = \underline{\hspace{2cm}}$$

- навести візор у бусоль та по візирному кільцю і барабану (чорні шкали) визначити

$\beta_{\text{віз-бус}}$

$$\beta_{\text{віз-бус}} = \underline{\hspace{2cm}}$$

ЗМІСТ

Загальні відомості	3
Отримання завдання на вихід АРГ	7
Розпорядження начальника АРГ	8
Розпорядження СОБ на висування в район ВП.....	9
Робота начальника АРГ в районі ВП.....	10
Робота СОБ при занятті підготовленої ЗВП.....	12
Запис стрільби СОБ	13
Робота СОБ при занятті непередготовленої ЗВП з попередньою розвідкою	25
Запис стрільби СОБ	27
Робота СОБ при занятті непередготовленої ЗВП без попередньої розвідки	32
Запис стрільби СОБ	34
Карточка топогеодезичної прив'язки ВП	39
Таблиця обчислених установок для стрільби батареї.....	40
Карточка ПЗВ	41
Схема вогню прямою наводкою	42
Розпорядження СОБ по організації безпосередньої охорони та самооборони вогневих взводів на позиції	43
Розпорядження старшого офіцера батареї на підготовку вогневих взводів до ведення вогню вночі	45
Розпорядження СОБ із захисту від ЗМУ та забезпечення РХБ захисту.....	46

Розпорядження старшого офіцера батареї по інженерному обладнанню та маскуванню вогневої позиції	47
Формуляр мінного поля	57
Схема вогню прямою наводкою	59
Схема протитанкового вогню на рубежі розгортання	60
Картка вогневого валу (ПЗВ) батареї	61
Таблиця наявності і витрати боєприпасів на вогневій позиції батареї	62
Таблиця для переходу від паралельного віяла до віяла другого воду (под. кут)	63
Таблиця для розподілу снарядів по установкам та визначення темпу вогню	64
Таблиця для визначення найменших прицілів 122 мм г	65
Нормативи	67

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

ПОСІБНИК
ДЛЯ ПРАКТИЧНОЇ
РОБОТИ СТАРШОГО
ОФІЦЕРА БАТАРЕЇ
АРТИЛЕРІЇ

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК

Підписано до друку 13.03.2023 р. Формат 60x84 1/16.
Друк цифровий. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Ум. друк. арк. 4,35. Тираж 300 прим.

Видавництво «ЛІТЕРА»
04176 м. Київ, вул. Електриків, 23-а

WAR BOOKS
військова література

КУПИТИ